2025/2595

19.12.2025

OBECNÉ ZÁSADY EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY (EU) 2025/2595

ze dne 10. prosince 2025,

o přístupu vnitrostátních příslušných orgánů v oblasti dohledu ke krytí nevýkonných expozic v držení méně významných dohlížených subjektů *(ECB/2025/40)*

RADA GUVERNÉRŮ EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi ([1]), a zejména na čl. 6 odst. 1 a čl. 6 odst. 5 písm. a) a c) uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská centrální banka (ECB) odpovídá za účinné a konzistentní fungování jednotného mechanismu dohledu. Dohlíží na fungování systému a zajišťuje důsledné uplatňování vysokých standardů dohledu a konzistentnost výsledků dohledu ve všech zúčastněných členských státech. ECB může vydávat obecné pokyny určené vnitrostátním příslušným orgánům, jimiž se tyto orgány mají při výkonu úkolů a přijímání rozhodnutí v oblasti dohledu řídit.

(2) V souladu s nařízením (EU) č. 1024/2013 a nařízením Evropské centrální banky (EU) č. 468/2014 (ECB/2014/17) ([2]) ECB zajišťuje konzistentní uplatňování obezřetnostních požadavků na úvěrové instituce v zúčastněných členských státech.

(3) Zatímco vnitrostátní příslušné orgány jsou primárně odpovědné za přezkum systémů, postupů, mechanismů a strategií, jež úvěrové instituce, které jsou klasifikovány jako méně významné, zavedly pro zajištění řádného řízení a krytí rizik – včetně zásad tvorby rezerv a zacházení s aktivy z hlediska požadavků na kapitál – ECB by při plnění své úlohy dozoru v rámci jednotného mechanismu dohledu měla v rámci těchto přezkumů podporovat důsledné uplatňování vysokých standardů dohledu. V této souvislosti důsledné uplatňování vysokých standardů dohledu na přezkum řízení a krytí nevýkonných expozic u méně významných dohlížených subjektů v rámci celého jednotného mechanismu dohledu přispívá k širším cílům, jež spočívají v zajištění, že: a) ve vztahu ke všem úvěrovým institucím v zúčastněných členských státech je uplatňován soudržný a účinný přístup obezřetnostního dohledu; b) na všechny úvěrové instituce v zúčastněných členských státech je důsledně uplatňován jednotný soubor pravidel pro finanční služby a c) všechny úvěrové instituce v zúčastněných členských státech podléhají dohledu nejvyšší kvality.

(4) Již od vzniku jednotného mechanismu dohledu je zajišťování odpovídajícího řízení a krytí nevýkonných expozic důležitou prioritou tohoto mechanismu. ECB postupuje v oblasti dohledu nad nevýkonnými expozicemi na základě rámce navrženého normotvůrcem Unie a s přihlédnutím k pokynům pro výklad přijatým Evropským orgánem pro bankovnictví. V rámci tohoto přístupu v oblasti dohledu již ECB sdělila svá očekávání ohledně krytí nevýkonných expozic v držení významných dohlížených subjektů. Tato očekávání se týkají nevýkonných expozic, u nichž expozice vznikla před 26. dubnem 2019 a na které se proto nevztahuje požadavek na odpočet podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ([3]). U méně významných dohlížených subjektů zatím krytí těchto nevýkonných expozic nepodléhá jednotným postupům v rámci jednotného mechanismu dohledu. Na krytí nevýkonných expozic se uplatňují přístupy vymezené vnitrostátními příslušnými orgány pro jejich příslušné činnosti v oblasti dohledu.

([1]) Úř. věst. L 287, 29.10.2013, s. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj.

([2]) Nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 468/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví rámec spolupráce Evropské centrální banky s vnitrostátními příslušnými orgány a vnitrostátními pověřenými orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu (nařízení o rámci jednotného mechanismu dohledu) (ECB/2014/17) (Úř. věst. L 141, 14.5.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/468/oj).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

(5) Zkušenosti, které ECB doposud získala v souvislosti s přístupem, jejž uplatňuje v oblasti dohledu nad významnými dohlíženými subjekty, ukazují, že dostatečné a včasné krytí nevýkonných expozic podporuje jejich proaktivní řízení, snižování jejich objemu a tvorbu rezerv na úrovni, která je úměrná rizikům spojeným se stářím těchto expozic a vývojem zpětně získatelných částek.

(6) Součástí přístupu, který vnitrostátní příslušné orgány uplatňují v oblasti dohledu, pokud jde o krytí nevýkonných expozic v držení méně významných dohlížených subjektů, by proto měl být přezkum zásad tvorby rezerv těchto dohlížených subjektů a jejich zacházení s aktivy z hlediska požadavků na kapitál.

(7) Takový přístup ke krytí nevýkonných expozic je považován za účinný nástroj ke zmírnění dvou klíčových rizik. Prvním z nich je přetrvávání významného objemu dlouhodobě nevýkonných expozic (označovaných také jako starší nevýkonné expozice) a omezená tvorba rezerv, což představuje trvalé zdroje potenciálních dalších ztrát a omezuje schopnost bank poskytovat nové úvěry. Druhým je možnost vzniku nejednotnosti v obezřetnostním zacházení s těmi nevýkonnými expozicemi, na které se vztahuje požadavek na odpočet podle nařízení (EU) č. 575/2013, na straně jedné, a s nevýkonnými expozicemi, které tomuto požadavku nepodléhají, na straně druhé, přičemž taková nejednotnost není odůvodněna zvláštními okolnostmi.

(8) Tato dvě klíčová rizika jsou významná. Souhrnné podíly nevýkonných expozic jak u významných, tak u méně významných dohlížených subjektů obecně vykazují od vzniku jednotného mechanismu dohledu trvale sestupný trend. Tento trend byl výraznější u významných dohlížených subjektů a skončil v roce 2024. S ohledem na možný opětovný nárůst podílů nevýkonných expozic se má za to, že vzhledem k uspokojivým celkovým úrovním kapitálu a vzhledem k tomu, že méně významné dohlížené subjekty měly v poslední době dostatek času, aby dosáhly z vlastní iniciativy pokroku ve snižování a krytí starších nevýkonných expozic, je harmonizovaný přístup vnitrostátních příslušných orgánů v oblasti dohledu, pokud jde o krytí nevýkonných expozic v držení méně významných institucí, přiměřený cíli dohledu, kterým je řešit zmíněná dvě klíčová rizika spojená s těmito nevýkonnými expozicemi, a posílit tak odolnost méně významných dohlížených subjektů vůči potenciálnímu nepříznivému vývoji v makroekonomickém prostředí a souvisejícímu zhoršení úvěrové kvality.

(9) Aby vnitrostátní příslušné orgány mohly posoudit krytí nevýkonných expozic spadajících do oblasti působnosti těchto obecných zásad méně významnými dohlíženými subjekty, potřebují podrobné údaje týkající se krytí těchto expozic. Tyto údaje nejsou v současné době zahrnuty do informací, které jsou instituce povinny vykazovat podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/451 ([4]), a vnitrostátní příslušné orgány by proto měly vyžadovat, aby je méně významné dohlížené subjekty vykazovaly pro každé příslušné referenční datum vykazování,

PŘIJALA TYTO OBECNÉ ZÁSADY:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Tyto obecné zásady stanoví přístup, který vnitrostátní příslušné orgány uplatňují v oblasti dohledu, pokud jde o přezkum zásad tvorby rezerv méně významných dohlížených subjektů usazených ve stejném členském státě jako dotyčný vnitrostátní příslušný orgán a jejich zacházení s aktivy z hlediska požadavků na kapitál.

Článek 2

Definice

Pro účely těchto obecných zásad se použijí definice uvedené v článku 4 nařízení (EU) č. 575/2013, článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402 ([5]), článku 2 nařízení (EU) č. 1024/2013 a článku 2 nařízení (EU) č. 468/2014 (ECB/2014/17). Dále se použijí tyto definice:

1) „referenčním datem vykazování“ se rozumí 31. prosinec daného kalendářního roku;

([4]) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/451 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví prováděcí technické normy pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu, a kterým se zrušuje prováděcí nařízení (EU) č. 680/2014 (Úř. věst. L 97, 19.3.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/451/oj).

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402 ze dne 12. prosince 2017, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci a kterým se mění směrnice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EU a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 347, 28.12.2017, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj).

2) „nevýkonnou expozicí v oblasti působnosti těchto obecných zásad“ se rozumí expozice, která splňuje podmínky pro výjimku z ustanovení čl. 36 odst. 1 písm. m) nařízení (EU) č. 575/2013, jak je stanoveno v článku 469a uvedeného nařízení;

3) „technickou zárukou“ se v souvislosti s expozicí rozumí záruka, která garantuje schopnost dlužníka plnit smluvní nehospodářské závazky, jako je dodání zboží nebo provedení prací, vůči třetí osobě a která nemá povahu úvěrového substitutu.

Článek 3

Instituce spadající do oblasti působnosti těchto obecných zásad

1. Vnitrostátní příslušné orgány uplatňují přístup v oblasti dohledu stanovený v těchto obecných zásadách ve vztahu ke všem méně významným dohlíženým subjektům na nejvyšší úrovni konsolidace v rámci zúčastněných členských států.

2. Odchylně od ustanovení odstavce 1 může vnitrostátní příslušný orgán rozhodnout, že k danému referenčnímu datu vykazování neuplatní přístup stanovený v těchto obecných zásadách na méně významný dohlížený subjekt, pokud tento subjekt splňuje na nejvyšší úrovni konsolidace alespoň jednu z těchto podmínek:

a) celková hrubá účetní hodnota nevýkonných úvěrů a záloh tohoto subjektu představuje méně než 5 % celkové hrubé účetní hodnoty jeho úvěrů a záloh. Při výpočtu jediného poměru, který má být posuzován s ohledem na prahovou hodnotu 5 %, jsou ze jmenovatele i z čitatele vyloučeny úvěry a zálohy klasifikované jako držené k prodeji, hotovost u centrálních bank a ostatní vklady na požádání;

b) celkový objem nevýkonných expozic tohoto subjektu spadajících do oblasti působnosti těchto obecných zásad ve smyslu čl. 2 bodu 2 představuje nevýznamný podíl na celkovém objemu jeho nevýkonných expozic;

c) dotčený subjekt podstupuje řádnou likvidaci;

d) dotčený subjekt je předmětem probíhající fúze s jiným dohlíženým subjektem nebo probíhá proces jeho nabytí jiným dohlíženým subjektem;

e) dotčeným subjektem je „specializovaný subjekt pro restrukturalizaci dluhu“ ve smyslu čl. 36 odst. 5 nařízení (EU) č. 575/2013;

f) na dotčený subjekt se vztahují zvláštní skutkové okolnosti, které podle názoru daného vnitrostátního příslušného orgánu činí uplatňování těchto obecných zásad nevhodným s ohledem na cíle a zásady nařízení (EU) č. 1024/2013, a zejména na potřebu zajistit důsledné uplatňování vysokých standardů dohledu.

3. Na základě posouzení podle odst. 2 písm. a) až f) vnitrostátní příslušné orgány informují méně významné dohlížené subjekty usazené v jejich příslušných členských státech o tom, že se na ně pro dané referenční datum vykazování vztahuje rámec stanovený v těchto obecných zásadách a související požadavky na vykazování vymezené v článku 7.

4. Vnitrostátní příslušné orgány pravidelně informují ECB o uplatňování výjimek podle odstavce 2, včetně jimi provedených posouzení, na nichž se tyto výjimky zakládají.

Článek 4

Expozice spadající do oblasti působnosti těchto obecných zásad

1. Vnitrostátní příslušné orgány uplatňují přístup v oblasti dohledu stanovený v těchto obecných zásadách, pokud jde o nevýkonné expozice spadající do oblasti působnosti těchto obecných zásad.

2. Podkladové expozice v tradičních nebo syntetických sekuritizacích nespadají do oblasti působnosti těchto obecných zásad, pokud je ve vztahu k těmto expozicím splněna alespoň jedna z těchto podmínek:

a) dotčený méně významný dohlížený subjekt dosáhl převodu významného rizika v souladu s čl. 244 odst. 1 písm. a) nebo čl. 245 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 575/2013;

b) dotčený méně významný dohlížený subjekt uplatňuje metodu plného odpočtu v souladu s čl. 244 odst. 1 písm. b) nebo čl. 245 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013.

3. Na žádost méně významného dohlíženého subjektu mohou vnitrostátní příslušné orgány rozhodnout neuplatňovat článek 5 na jednotlivé expozice nebo portfolia expozic, a to na základě zvláštních okolností doložených podrobnými a spolehlivými důkazy předloženými dotčeným subjektem. Na základě uvedených důkazů vnitrostátní příslušné orgány posoudí žádost dotčeného méně významného dohlíženého subjektu a rozhodnou o ní.

4. Pro účely odstavce 3 představuje zvláštní okolnosti kterákoli z těchto situací:

a) průběžné pravidelné platby jistiny a úroků na základě peněžních toků oficiálního dlužníka povedou k úplnému splacení;

b) krytí nevýkonných expozic by v kombinaci s kapitálovými požadavky k úvěrovému riziku v rámci pilíře 1 vedlo ke krytí více než 100 % expozice;

c) daná expozice se týká technických záruk.

Článek 5

Posouzení krytí nevýkonných expozic

1. Vnitrostátní příslušné orgány posoudí krytí nevýkonných expozic spadajících do oblasti působnosti těchto obecných zásad ze strany méně významných dohlížených subjektů na základě částky určené v souladu s čl. 47c odst. 1 písm. a) ve spojení s čl. 47c odst. 2, 3 a 4 nařízení (EU) č. 575/2013.

2. Při určení výše krytí na straně méně významných dohlížených subjektů, jež má být posouzena ve vztahu k částce uvedené v odstavci 1, zohlední vnitrostátní příslušné orgány položky uvedené v čl. 47c odst. 1 písm. b) bodech i) až vi) nařízení (EU) č. 575/2013.

Článek 6

Použití v procesu dohledu

1. Vnitrostátní příslušné orgány použijí výsledky svých posouzení krytí nevýkonných expozic spadajících do oblasti působnosti těchto obecných zásad ze strany méně významných dohlížených subjektů v rámci procesu přezkumu a hodnocení uvedeného v článku 97 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ([6]).

2. Pokud vnitrostátní příslušný orgán po náležitém zohlednění zvláštních okolností doložených méně významným dohlíženým subjektem zjistí, že krytí nevýkonných expozic spadajících do oblasti působnosti těchto obecných zásad je nedostatečné, zváží přijetí opatření v oblasti dohledu na základě vnitrostátních právních předpisů, kterými se provádí článek 104 směrnice 2013/36/EU, nebo rovnocenných pravomocí v oblasti dohledu, které stanoví vnitrostátní právní předpisy.

Článek 7

Požadavky na vykazování

1. Pro účely posouzení popsaného v článku 5 vnitrostátní příslušné orgány uloží méně významným dohlíženým subjektům, aby vykazovaly podrobné údaje o krytí svých nevýkonných expozic spadajících do oblasti působnosti těchto obecných zásad pro každé referenční datum vykazování.

2. Šablony, které mají být použity pro vykazování uvedené v odstavci 1, vyhotoví ECB ve spolupráci s vnitrostátními příslušnými orgány.

3. Vnitrostátní příslušné orgány sdílejí informace uvedené v odstavci 1, které jim předložily méně významné dohlížené subjekty, s ECB pro účely jejich použití v rámci jejího mandátu v oblasti dozoru.

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 338, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj).

Článek 8

Přechodný režim

1. Vnitrostátní příslušné orgány posoudí krytí nevýkonných expozic v souladu s článkem 5 těchto obecných zásad k referenčnímu datu vykazování 31. prosince 2028.

2. Odchylně se pro první tři referenční data vykazování po oznámení těchto obecných zásad vnitrostátním příslušným orgánům použijí následující ustanovení:

a) pro účely posouzení krytí nevýkonných expozic podle čl. 5 odst. 1 pro referenční datum vykazování 31. prosince 2025 se

   i) koeficient uvedený v čl. 47c odst. 2 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,60;

   ii) koeficienty uvedené v čl. 47c odst. 3 písm. d) až i) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazují koeficientem 0,60;

   iii) koeficient 1 uvedený v čl. 47c odst. 4 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,60;

b) pro účely posouzení krytí nevýkonných expozic podle čl. 5 odst. 1 pro referenční datum vykazování 31. prosince 2026 se

   i) koeficient uvedený v čl. 47c odst. 2 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,70;

   ii) koeficienty uvedené v čl. 47c odst. 3 písm. e) až i) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,70;

   iii) koeficient 1 uvedený v čl. 47c odst. 4 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,70;

c) pro účely posouzení krytí nevýkonných expozic podle čl. 5 odst. 1 pro referenční datum vykazování 31. prosince 2027 se

   i) koeficient uvedený v čl. 47c odst. 2 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,80;

   ii) koeficienty uvedené v čl. 47c odst. 3 písm. g) až i) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,80;

   iii) koeficient 1 uvedený v čl. 47c odst. 4 písm. b) nařízení (EU) č. 575/2013 nahrazuje koeficientem 0,80.

3. Odchylně od článku 6 těchto obecných zásad vnitrostátní příslušný orgán může pro první referenční datum vykazování po oznámení těchto obecných zásad příslušným vnitrostátním orgánům rozhodnout, že v rámci procesu přezkumu a hodnocení nepoužije výsledky posouzení krytí nevýkonných expozic méně významnými dohlíženými subjekty.

Článek 9

Nabytí účinku

Tyto obecné zásady nabývají účinku dnem oznámení vnitrostátním příslušným orgánům zúčastněných členských států.

Článek 10

Určení

Tyto obecné zásady jsou určeny vnitrostátním příslušným orgánům zúčastněných členských států a ECB.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 10. prosince 2025.

Za Radu guvernérů ECB
prezidentka ECB
Christine LAGARDE